



Jannik Landt Fogts tale ved Folkets Klimamarch

Taler

Jannik Landt Fogt
Forfatter

Dato

6. november 2021

Sted

Holbæk

Tale om generationsforskelle i forhold til klimakrisen.

Jeg hedder Jannik, er født i '79 hvilket betyder at jeg netop nu er 42 år. Min fødselsdag gør mig også til generation X'er.

Gen X'ere er sådan nogle der ikke har det så godt med moralske valg.

Vores slogan er formuleret af Nirvana: "Well, whatever, nevermind."

Nogen kalder os for generation '89 fordi vi var unge dengang Berlinmuren faldt.

Murens fald var også kommunismens fald.

Det betyder, at alle os gen X'ere har svært ved at forestille os et andet samfund, end det liberale markedsdemokrati.

Selvom det liberale markedsdemokrati har ført meget godt med sig, så er det, det liberale markedsdemokrati der er skyld i, at vi i dag står midt i en klimakrise.

Om klilmakrisen skal løses inden for rammerne af det liberale markedsdemokrati, eller uden for hegnspælene – i et Utopia vi endnu ikke kan se eller formulere, det vil jeg lade andre om at beslutte.

Jeg er trodsalt X'er – Resignerende og ambivalent.

Men jeg står her i dag, for at støtte op om ungdommen. Og for at fortælle, at uanset hvordan I vælger at løse krisen, for det *er* jer unge der skal løse den.

Bussen er kørt for de ældre generationer. Størstedelen forstår ikke klimakrisen. Eller også benægter de den.

De fleste af os x'ere, og de der er ældre, har desværre hverken viljen eller fantasien til at være bannerfører for klimaet – men det har I unge og vi andre har brug for jeres hjælp.

I er nødt til at vække os. Vis os jeres Utopia, så skal vi nok følge med.

Uanset om vi forsøger at løse krisen gennem et etisk forbrug inden for markedsdemokratiets rammer eller via en revolutionær grøn systemomstilling, så er jeg med jer hele vejen.

Det tror jeg også der er mange andre der er.

I min debutbog har jeg skrevet en tekst der handler om denne klimamæssige generationsproblematik. Om forskellen mellem gen X og så de yngre generationer.

Y'erne, Z'erne og alle jer som man kalder millennials.

Teksten er skrevet til min gode ven Lasse, der desværre i dag er død. Han var kun et enkelt år yngre end mig, men han var på mange måder, fra en helt anden generation.

Oplæsning af: Vi burde have set det i '80

Jeg er født i '79, du i '80. Sammen stod vi midt i mellem generation X og Y, mellem whatever og why, så på en eller anden måde føler jeg, at vi er undskyldt. Det er ikke vores skyld. For det første var vi for unge dengang, og for det andet er vores apati ikke vores egen: Den er en generationstilstand. Men jeg føler alligevel, at vi burde have set det i '80.

Vi burde have set det i '80.

Da de jævned fælledeerne med asfalt og parkeringspladser.
Da de rejste malls og tømte byerne for liv.

Da det blev normalt at have flere fjernsyn og biler i samme familie.
Da Tjernobyl eksploderede og sendte truende skyer ind over Europa.
Da de hentede fremmede til landet for at opretholde vores livsstil uden at have boliger nok, så de unge måtte på gaden og besætte.

Vi burde have set det i '80.

At væksten førte os ud af vejen til nowhere. Vi blev endda advaret af David Byrne og Talking Heads, der sang om selvsamme vej og om intet andet end blomster. Men vores øjne var fast rettet mod MTV og mod alt amerikansk. Betamax, Blockbustere og hovedkulds liberalisme.

Min generation er blevet kaldt for Netto-generationen. Fordi vi blev født samtidig med begrebet discount. Vi voksede op med discountmad og handlede ind i discountposer til discountpriser og boede i discountboliger og levede discountliv i kulørte pastelfarver, mens vi smilede blæsende, brede tandpastasmil med statsfinansierede bøjler og med de politiske bekymringer fejet ind under dagligstuetæpperne.

Vi burde have set det i '80.

Da yuppierne tog over fra hippierne og sørgede for, at det hele blev et ræs. Som om livet handlede om at komme først til nowhere.

Der var prISRæs på dagligvarerne, hvis pris og kvalitet galoperede mod nul, hurtigere end man kunne sige "landbrugsstøtte".

Og der var karriereræs mod de bonede gulve på direktørgangene og mod liv i speedbåde, ferier i Spanien og champagne nok til at drukne i.

Og der var familieræs for at aflevere børnene tidligt nok i børnehaven og nå over for det rødt lys før naboen i villakvarterernes boliger, der var indrettede til at bo i. Ikke til at leve i.

Vi burde have set det i '80.

Men nu står vi her. Og en yngre generation råber ad os, og dens talspige fra Sverige truer med, at alle fremtidige generationers øjne hviler på os: "How dare you?" spørger hun, så det runger i FN og i vores små hjem.

Og som Hunter S. Thompson i '68 står også jeg desillusioneret tilbage og kigger ud på tidevandspælen og noterer mig mærket, der er sat, der hvor 80'er-bølgen kammede over, og luksusgodernes indpakningspapir skyllede tilbage som en regulær polsmeltende, havrejsende syndflod.

For længe siden burde vi have set at 80'ernes skygge og dekader i ubekymret overflod, udbytning af den tredje verden og rovdrift på ressourcerne ville komme tilbage, som Bruce Willis altid kommer tilbage i en Die Hard film: With a vengeance. Hævngerrig, fandenivoldsk og uden hensyntagen til liv.

Men vi er stadig Homo Pastelius og gør stadig som i 80'erne. Vi pakker ind og fejer væk og gemmer sandheden bag begreber. Vi kalder det terror og masseimmigration og flygtninge og naturkatastrofer. Og vi glemmer that we knew it all along.

Farverne var for levende, for lyse og for klare, duftene for rene og smagene for voluminøse.

Det hele var en drøm. Og selvom jeg formelt set tilhører generation X og burde være ligeglad, så har du efterladt en rest af generation Y i mig – lige nok til at spørge:

Why?

Hvorfor vågner vi ikke?

Kilde

Manuskript fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Demonstrationstale, Den Grønne Ungdomsbevægelse

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jannik-landt-fogts-tale-ved-folkets-klimamarch>